

Her har tida stått stille: – Jeg har et ønske om å produsere noe med de ressursene jeg har

Vil bevare: Øystein Vassengen (midten) er en av mange gårdeiere i det utvalgte kulturlandskapet i Nannestad som har fått besøk av Margret Lie Wessel og Vegard Røhme fra Akershus Bygningsvernssenter. FOTO: ELISABETH JOHNSEN

Av [Elisabeth Johnsen](#)

Publisert: 17. juli 2017, kl. 22:10

I Nannestad finnes det et område der tida omtrent har stått stille. Nå er det med i en nasjonal satsing som skal bevare unike kulturlandskap.

På Romerike er en stor andel av ravineområdene planert for å gjøre det enklere å drive rasjonell kornproduksjon, men det finnes unntak. Området Øya-Nordre Eik i Nannestad er blant de største ravineområdene i leiravsetninger i Nord- Europa, og regnes i dag som et unikt kulturlandskap.

Dette er ett av til sammen 32 områder i landet som er med i satsingen «Utvalgte kulturlandskap i jordbruket», og Øya-Nordre Eik er det eneste i hele Akershus som deltar.

– Satsingen i området har stimulert til beitedyr i ravinene, hogst og inngjerding. Nå er det bygningene som står i fokus. Bygninger er en viktig del av kulturlandskapet, de forteller noe om hvem som bodde her, hva de drev med og hvordan utviklingen har vært gjennom tidene, sier Margret Lie Wessel, daglig leder i Akershus Bygningsvernssenter.

Skal fordele 250.000

Akershus Bygningsvernsenter er en samarbeidspartner i det landsomfattende prosjektet (les mer under), og Lie Wessel var nylig på befaring i områder for å gi råd til eierne av bygningene.

LES OGSÅ

Skal fordele 24,5 millioner kroner

– Det er viktig at de fylles med innhold, ellers blir de kulisser i landskapet, for så å forsvinne. Hus må brukes! Vi ser dessverre at for eksempel sommerfjøs og løer stort sett er borte. For å bevare kulturlandskapet holder det ikke med tilskudd til å gjerde inn beiter, det må også være et fokus på bygninger og sammenhengen mellom landskap og bygninger. Bygningene forteller i stor grad om utviklingen i landbruket – fra manuelt arbeid til mekanisk og maskinelt arbeid, fra små til større enheter. Felles utfordring er blant annet problemet med å bruke små og uhensiktsmessige låver til nye og større maskiner. Kan begge behovene ivaretas gjennom tilpasninger eller må den rives? Når bonden kan benytte de gamle bygningene sine, blir også felles historie ivaretatt, sier Lie Wessel.

Vurderer tiltak: Øystein Vassengen er i full gang med oppussing av gården, men er ennå usikker på hva han skal gjøre med den gamle låven.

– Krever mye av eierne

Ifølge Wessel krever prosjektet mye av dem som deltar.

– Det utvalgte kulturlandskapet krever mye av eierne både til vedlikehold av beiter og til vedlikehold av bygninger. Potten på 250.000 kan betraktes som såkornmidler, der grunneier får en del i støtte, men må bidra med mesteparten selv. Noen av prosjektene er veldig store og tilskuddet vil ikke monne, men da kan man søke om midler andre steder, som for eksempel Kulturminnefondet, sier Lie Wessel.

En av gårdeierne i det utvalgte kulturlandskapet i Nannestad er Øystein Vassengen, som har overtatt driften av gården oldefaren kjøpte for rundt 100 år siden. Låven og hovedhuset er fra rundt 1900, og gården ligger på en topp i ravinlandskapet.

– Jeg har et ønske om å produsere noe på gården med de ressursene jeg har, sier Vassengen, og ville gjerne ha tips til hva som kan gjøres for å fylle den gamle låven med dyr igjen.

fakta

32 områder fra hele landet er en del av prosjektet «Utvalgte kulturlandskap jordbruket».

Blant dem er Øya- Nordre Eik i Nannestad. Området har 20 gårder som ligger i et sjeldent godt bevart ravinelandskap

Et av hovedmålene med prosjektet er istandsetting av verneverdige bygninger etter antikvariske metoder.

Verneverdige: I landskapet er det et rikt antall verneverdige bygninger, som denne tømmerlåven.

Øyaloven

- § 1 Vær mot andre Øya-beboere som du vil at de skal være mot deg
- § 2 Vi skal være snille med hverandre, med dyrene og med naturen
- § 3 I Øya får barn være barn så lenge de vil
- § 4 Tulling og tøysing med glimt i øyet er lov her i Øya
- § 5 Vi hilser på hverandre når vi møtes
- § 6 Langs Øyavegen skal det være rent og pent
- § 7 Vi ønsker å ta vare på tradisjonene våre
- § 8 Vi skal kjøre hensynsfullt
- § 9 Vi skal prøve å holde hviledagen hellig

Vedtatt under Øya-Biennalen den 21. juni 2014

EGEN LOV: Eierne har sin egen lov, der de blant annet er enige om å være snille med naturen.